

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého, soudce Davida Hipšra a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobce: **Ing. M. J.**, zast. JUDr. Pavlínou Fojtíkovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Pobočná 1395/1, Praha 4, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 1. 2025, č. j. 6 A 51/2024-41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce byl rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2020, sp. zn. 4 T 42/2016, odsouzen za zločin podplacení podle § 332 odst. 1 alinea 1 a odst. 2 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Vrchní soud v Praze pak rozsudkem ze dne 21. 6. 2022, č. j. 2 To 127/2020-28029, rozsudek krajského soudu zrušil a znovu rozhodl, že žalobce spáchal zmíněný zločin. Úřad městské části Praha 10, živnostenský odbor, následně rozhodnutím ze dne 11. 10. 2023, č. j. P10-393805/2023, zrušil žalobci živnostenské oprávnění pro provozování volné ohlašovací živnosti s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“. Ztratil totiž bezúhonnost podle § 6 odst. 1 písm. b) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), neboť spáchal úmyslný trestný čin v souvislosti s podnikáním. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 3. 2024, č. j. MHMP 514114/2024, zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného žalobce podal žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Neztotožnil se s námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, podle které se správní orgány vůbec

nezabývaly tím, jaké obory volné živnosti souvisí s trestným jednáním žalobce a že lze zrušit i konkrétní obor (nikoliv jen celé živnostenské oprávnění). Napadené rozhodnutí totiž podle městského soudu dostatečně odůvodňuje, že živnostenský zákon neumožňuje rušení jednotlivých oborů činností, nýbrž jasně stanoví povinnost zrušit živnostenské oprávnění jako takové.

[3] Co se týče právního posouzení, městský soud předně odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Neztotožnil se s námitkou, podle které nemají odsuzující rozsudky souvislost s vlastní podnikatelskou činností žalobce a podnikatelskou činností společnosti PURO-KLIMA (místopředsedou jejíhož představenstva žalobce byl). Podmínka bezúhonnosti upravená v živnostenském zákoně nevyžaduje, aby se žalobce dopustil úmyslného trestného činu v souvislosti se svým vlastním podnikáním, tedy jako fyzická osoba podnikající podle živnostenského zákona. Ze zákona nevyplývá ani to, že by trestná činnost, za kterou je podnikatel odsouzený a pro kterou by mohlo být podnikateli zrušeno živnostenské oprávnění, musela být spáchána pouze v době, kdy svou živnost již provozoval. Městský soud tedy neshledal za důvodnou ani námitku, podle které by mělo být rozhodující, že žalobce svoji vlastní podnikatelskou činnost zahájil až rok po spáchání trestného činu.

[4] Dále městský soud nepřisvědčil tomu, že by jednání žalobce nemělo souvislost s podnikáním. Jednání, kterým žalobce naplnil skutkovou podstatu trestného činu podle § 332 odst. 1 trestního zákoníku, úzce souvisí s každým podnikáním jako takovým. Právě z důvodu svého vztahu ke společnosti PURO-KLIMA pak byl žalobce uznán vinným ze spáchání trestného činu. Ani skutečnost, že byl odsouzen za zločin podplacení podle § 332 odst. 1 alinea 1 trestního zákoníku (*v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu*), a nikoliv za zločin podplacení podle § 332 odst. 1 alinea 2 trestního zákoníku (*v souvislosti s podnikáním svým nebo jiného*), neznamená, že by se žalobce dané činnosti nedopustil v souvislosti s podnikáním. I podnikání totiž může souviset s obstaráváním věci obecného zájmu. Druhé zmíněné ustanovení navíc má za účel potírat korupci v soukromém sektoru, tedy má jiný objekt trestné činnosti.

[5] Městský soud se neztotožnil ani s tím, že by žalovaný nepřiměřeně zasáhl do práva žalobce na podnikání. Odkázal na test proporcionality, který provedly správní orgány. Z jejich rozhodnutí je zřejmé, proč mají správní orgány za to, že zvolené řešení nevybočuje z přiměřenosti. Trestný čin spočívající v podplacení v souvislosti s veřejnou zakázkou má ve většině případů obecnou souvislost s podnikáním. Spáchaný trestný čin má potenciál vzbudit důvodné obavy ze strany třetích osob ohledně budoucích podnikatelských aktivit pachatele, na což ostatně poukázaly i správní orgány. Byl tak respektován smysl a účel existence podmínky bezúhonnosti jako předpokladu pro možnost vykonávat živnostenské oprávnění. Správní orgány se rovněž dostatečně a srozumitelně vyjádřily ke konkrétní souvislosti s podnikáním žalobce v této věci. Žalovaný řádně odůvodnil také to, proč nepovažoval za dostačující omezení využití § 74 odst. 1 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Žalobce svou trestnou činností totiž sledoval zájmy subdodavatele, zatímco dané ustanovení je nástrojem omezujícím činnost dodavatele.

[6] Živnostenský zákon upravuje pouze jedinou živnost volnou. Podle městského soudu tak správní orgány nemohly postupovat jinak než zrušit živnostenské oprávnění, které žalobce měl. A to navzdory tomu, že jednotlivé obory činnosti žalobce mají odlišnou

pokračování

povahu. Nepřisvědčil tedy žalobci ani v tom, že by měl zrušit pouze konkrétní obor činnosti. Městský soud ani navzdory podnětu žalobce nepředložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 25 odst. 2, § 28 odst. 1 a § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[7] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost.

[8] **Stěžovatel** namítá, že skutková podstata, ze které správní orgány a městský soud vycházely, nemá oporu ve spise. Nesprávně totiž dovodily, že se dopustil trestného činu v souvislosti s podnikáním, a to jako člen představenstva společnosti PURO-KLIMA. Okolnost, že se stěžovatel dopustil tohoto trestného činu jako člen představenstva společnosti, však z rozsudku vrchního soudu sp. zn. 2 To 127/2020 nevyplývá. Výrok ani odůvodnění nezmiňuje, že by stěžovatel spáchal trestný čin jako člen představenstva dané společnosti. Soud pouze poukázal na možné propojení se společností, které ale nebylo prokázáno. Správní orgány i městský soud si spojitost spáchaného trestného činu stěžovatele s podnikáním dotvořily. Skutek, za který byla odsouzena samotná společnost, je pak jiné jednání, a ve vztahu k posouzení bezúhonnosti stěžovatele k němu tedy není možné přihlížet.

[9] Podle stěžovatele je konstrukce živnosti volné v živnostenském zákoně nevhodná a dochází k porušení jeho ústavního práva na podnikání podle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Zrušení jedné živnosti volné totiž znamená znemožnění podnikání v rámci velkého množství zcela odlišných předmětů činnosti. Je tak nutné buď přistoupit k ústavně konformnímu výkladu živnostenského zákona a v rámci živnosti volné rušit pouze jednotlivé obory činnosti (nikoliv živnost celou), nebo podat návrh na zrušení části živnostenského zákona. Stěžovatel pro případ druhé ze shora uvedených možností navrhuje zrušit ustanovení § 25 odst. 2 a § 28 odst. 1 živnostenského zákona, která upravují živnost volnou jako jedinou živnost (zahrnující jednotlivé obory činnosti). Po jejich zrušení by byl prostor pro zákonodárce nahradit obor činnosti konkrétními živnostmi volnými. Odkazuje se na rozsudek NSS ze dne 5. 3. 2015, č. j. 9 As 229/2014-36, podle kterého je nutné odůvodnit souvislost trestného činu s podnikatelskou činností vztahem ke každé jednotlivé činnosti, a nikoliv zrušit všechna živnostenská oprávnění. Právní úprava živnosti volné je nesystematická, oproti stavu před novelou živnostenského zákona účinné k 1. 7. 2008. Většina obchodních společností má zapsanou volnou živnost, přestože zpravidla vykonává jen určité obory činnosti. Úprava volné živnosti zakládá i neodůvodnitelnou nerovnost v případě, kdy někdo spáchá trestný čin například v souvislosti s živností řemeslnou a v souvislosti s živností volnou. Konstrukce živnosti volné je navíc problematická i v jiných částech právního řádu; nelze například v zakladatelském dokumentu uvést pouze název živnosti volné bez uvedení konkrétního předmětu podnikání, jinak by byl celý dokument neplatný.

[10] Pokud pak jde o ústavně konformní výklad, v jeho rámci by bylo nutné zkoumat, které obory živnosti volné souvisí s trestným činem stěžovatele (pokud vůbec mělo trestní jednání souvislost s podnikáním). Předmětem veřejné zakázky, které se mělo týkat spáchaní trestného činu, bylo dodání sanitních vozidel. Trestní soudy spekulovaly, že společnost PURO-KLIMA měla možnou motivaci pro poskytnutí úplatku, jelikož měla se

Středočeským krajem smlouvu na dodávky defibrilátorů, které se dodávaly mimo jiné i do tohoto typu vozidel. Trestné jednání stěžovatele však nemělo jakoukoliv souvislost s oborem živnosti volné „Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků“. Určitou souvislost s trestním jednáním si stěžovatel dokáže představit u oborů „Zprostředkování obchodu a služeb“ a „Velkoobchod a maloobchod“. Ale minimálně v rozsahu oboru „Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků“ nemělo dojít ke zrušení živnostenského oprávnění.

[11] **Žalovaný** ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na předchozí vyjádření k žalobě. Argumentace stěžovatele se totiž podle něj nezměnila a v mezidobí nedošlo ke změně judikatury.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v mezích kasačních důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost není důvodná.

III.1 Spáchání trestného činu z pozice člena představenstva

[14] Stěžovatel v první části kasační stížnosti namítá, že skutková podstata, ze které správní orgány a městský soud vycházely, nemá oporu ve spise. Z rozsudku vrchního soudu sp. zn. 2 To 127/2020 totiž podle něj nevyplývá, že by se dopustil trestného činu jako člen představenstva společnosti PURO-KLIMA. Není tak pravda, že by se trestného činu dopustil v souvislosti s podnikáním.

[15] Nejvyšší správní soud ve vztahu k této otázce uvádí, že vrchní soud ve shora označeném rozsudku konstatoval, že stěžovatel předal úplatek v souvislosti s veřejnou zakázkou na dodání sanitních automobilů. Tato veřejná zakázka měla být zadána společnosti FD Servis Praha, s.r.o. Možnou motivaci pro takové jednání lze podle vrchního soudu vysledovat v tom, že společnost PURO-KLIMA měla se Středočeským krajem smlouvu na dodávky defibrilátorů dodávaných mimo jiné do tohoto typu vozidel (viz bod 211 rozsudku vrchního soudu). Vrchní soud tedy vycházel z toho, že jednání stěžovatele mohlo mít konkrétní vazbu na podnikání obchodní společnosti PURO-KLIMA. V bodě 296 rozsudku pak byl vrchní soud z hlediska vazby stěžovatele přímější a výslovně v něm uvádí, že se daného trestného činu stěžovatel dopustil z pozice člena představenstva právě této společnosti. Na základě toho uložil stěžovateli trest zákazu činnosti spočívající mimo jiné ve výkonu funkce člena statutárních orgánů obchodních společností.

[16] Vazba na konkrétní společnost tak byla pro vrchní soud klíčová, a to mimo jiné právě i pro uložení trestu zákazu činnosti. Není tedy pravda, že by s vazbou na společnost PURO-KLIMA vrchní soud pracoval pouze jako s hypotetickou možností. Je třeba připustit, že prvostupňový orgán (str. 2) i žalovaný (str. 9–10) ve svých rozhodnutích citovali právě z bodu 211 rozsudku vrchního soudu (kde vrchní soud hovořil o *možné motivaci*), a nikoliv z bodu 296 (kde vrchní soud zaujal jasnější stanovisko). To ale nemění nic na tom, že vazba na společnost PURO-KLIMA z rozsudku vrchního soudu vyplývá, a že

pokračování

pro vrchní soud sloužila dokonce jako podklad pro jeden z uložených trestů. Pokud tedy prvostupňový orgán, žalovaný a městský soud vycházeli z toho, že z rozsudku vrchního soudu vyplývá, že se stěžovatel dopustil trestného činu jako člen představenstva společnosti, nepochybili tím. Není tedy důvodná argumentace, že by si správní orgány a městský soud spojitost trestného činu stěžovatele s podnikáním dotvořily.

[17] K výše uvedenému lze dodat, že ve smyslu § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu je správní orgán povinen respektovat závěry uvedené v pravomocném rozsudku trestního soudu, jehož skutkové a právní závěry jsou pro něj závazné. To ale neznamená, že by byl ve svých úvahách limitovaný jenom tím, co vyplývá z trestního rozsudku. Je sice vázán závěry trestních soudů, avšak pouze v těch věcech, kterými se trestní soudy přímo zabývaly. Rozsudek trestního soudu nemusí nutně reagovat na některé otázky, které by mohly být relevantní právě v případném správním řízení (viz například rozsudek NSS ze dne 7. 4. 2021, č. j. 7 As 364/2019-16, bod 12). Je tak přípustné, aby si správní orgán učinil vlastní úsudek o otázkách, které jsou relevantní právě pro řízení před ním. Touto otázkou je právě i souvislost s podnikáním ve smyslu § 6 odst. 2 živnostenského zákona.

[18] Podle § 6 odst. 2 živnostenského zákona platí, že *za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchan v souvislosti s podnikáním, anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena*. Souvislost s podnikáním ve smyslu citovaného ustanovení může mít různé podoby a za jednu z nich je podle Nejvyššího správního soudu možné považovat to, že člen statutárního orgánu obchodní společnosti předá úplatek, z něhož může mít jeho obchodní společnost prospěch. Takové východisko ostatně stěžovatel v kasační stížnosti ani nezpochybňuje.

III.2 Bezúhonnost ve vztahu k jednotlivým oborům činnosti

[19] Nejvyšší správní soud se dále věnoval druhému okruhu kasační argumentace, podle kterého je pro účely posouzení bezúhonnosti stěžovatele nutné se dále zabývat tím, nakolik má daný trestný čin souvislost právě s konkrétním oborem činnosti živnostníka (stěžovatele), který má živnostenské oprávnění pro živnost volnou. Stěžovatel touto argumentací rozporuje základní právní předpoklad žalovaného i městského soudu, podle něhož živnostenský zákon vyžaduje při ztrátě bezúhonnosti zrušení živnostenského oprávnění k výkonu živnosti volné jako celku, nikoliv pouze jednotlivých oborů této živnosti. Takový zásah by byl podle něj nepřiměřený a živnostenský zákon je potřeba vykládat ústavně konformně, případně jsou dány důvody pro zrušení § 25 odst. 2 a § 28 odst. 1 živnostenského zákona. Pokud živnost volná obsahuje více oborů činností, je podle stěžovatele ústavně konformní, aby bylo živnostenské oprávnění zrušeno jen v tom rozsahu, ve kterém souvisí s trestnou činností. Stěžovatel v jeho případě připouští souvislost s obory činnosti „Zprostředkování obchodu a služeb“ a „Velkoobchod a maloobchod“, ale nikoliv už s oborem „Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků“.

[20] Podle § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona *živnostenský úřad zruší živnostenské oprávnění, jestliže podnikatel již nesplňuje podmínky podle § 6 odst. 1 písm. a) nebo b) daného zákona*. Podmínkou podle § 6 odst. 1 písm. b) živnostenského zákona je pak bezúhonnost, která je definována ve shora již citovaném § 6 odst. 2 téhož zákona.

[21] Právě o shora citovaný § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona opřeli své závěry k obdobné argumentaci stěžovatele již žalovaný (str. 12 žalobou napadeného rozhodnutí) i městský soud (body 60–62 napadeného rozsudku). V této souvislosti je třeba upozornit na to, že totožné východisko, podle něhož živnostenský zákon upravuje pouze jedinou volnou živnost v § 19 písm. c) a § 25 živnostenského zákona, a nelze tedy postupovat jinak, než že zrušit podle § 58 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona tuto volnou živnost jako „celek“, akceptoval ve své aktuální judikatuře i Nejvyšší správní soud (rozsudek ze dne 6. 9. 2024, č. j. 5 As 206/2023-25, bod 22).

[22] V návaznosti na nyní podanou kasační stížnost a argumentaci stěžovatele je sice třeba připustit, že uvedené východisko může působit poněkud formálně. Městský soud ani žalovaný navíc nad rámec předestřené zákonné konstrukce v tomto směru podrobnější argumentaci nenabízí. Nejvyšší správní soud však ani v nyní projednávané věci neshledal v návaznosti na námitky stěžovatele důvod se od výše nastíněného výkladu odchýlit.

[23] V tomto směru je třeba předně zdůraznit, že v souladu s § 25 živnostenského zákona jediná živnost volná zahrnuje veškeré obory činností výrobních, obchodních a poskytujících služby, jež jsou živnostmi, a nejsou přitom upraveny přílohami č. 1 až 3 téhož zákona. Obory činnosti, spadající do volné živnosti, jsou pak stanoveny přílohou č. 4 tohoto zákona. Živnost volná je přitom živností ohlašovací [§ 19 písm. c) živnostenského zákona]. Jde-li pak o rozsah tohoto živnostenského oprávnění, je třeba vyjít z toho, že *živnostenské oprávnění k výkonu živnosti volné opravňuje k výkonu činností uvedených v příloze č. 4 k tomuto zákonu* (§ 28 odst. 1 živnostenského zákona). Přestože zákon předpokládá při ohlášení živnosti volné i uvedení konkrétního oboru činnosti dle přílohy č. 4 (např. § 45 odst. 4 živnostenského zákona), stejně jako stanoví obecný požadavek na oznamování změn údajů stanovených pro ohlášení živnosti (§ 49 odst. 1 téhož zákona), není rozsah živnostenského oprávnění konkrétním oborem činnosti živnosti volné zákonem výslovně vázán. To, že uvedení oboru činnosti u živnosti volné (v případě oborů dle přílohy č. 4) je údajem, který nemá vliv na samotný rozsah daného živnostenského oprávnění, dále svědčí nejen to, že neoznámení změny oboru činnosti živnosti volné není přestupkem [viz § 62 odst. 1 písm. w) živnostenského zákona], ale i to, že součástí oborů činnosti podle uvedené přílohy je i naprosto obecná a široká kategorie *Výroba, obchod a služby jinde nezařazené* (bod 82 přílohy č. 4). Výklad, podle něhož bez ohledu na to, zda podnikatel v ohlášení živnosti uvede jeden nebo více oborů činnosti živnosti volné, je oprávněn provozovat živnost volnou v celém rozsahu oprávnění, pak zastává i odborná literatura (viz komentář k § 28, KAMENÍK, P., HRABÁNKOVÁ, M., ORLOVÁ, M. *Živnostenský zákon: Komentář*. Wolters Kluwer, dostupné v systému ASPI).

[24] S ohledem na výše uvedené jistě nelze vyloučit, že mohou nastat situace, kdy v důsledku spáchání trestného činu souvisejícího s určitým (specifickým) oborem činnosti živnosti volné nebude moci v důsledku zrušení takového živnostenského oprávnění jako celku určitá osoba podnikat ani v oboru činnosti zcela odlišném (jde-li o obory uvedené ve stejné příloze zákona). Stěžovatel v této souvislosti poukazuje kupříkladu na rozdíl mezi pěstitelským pálením, stavbou a výrobou plavidel, resp. předkladatelskou a tlumočnickou činností. K tomu lze nicméně předeslat, že v případě stěžovatele nejde o takto specificky rozdílné obory činnosti. Především je ale třeba zdůraznit, že důsledky stěžovatelem

pokračování

zastávaného výkladu směřujícím k tomu umožnit zrušení daného živnostenského oprávnění jen ve vztahu k některým oborům činnosti, by s ohledem na shora uvedenou zákonnou úpravu byly podle Nejvyššího správního soudu nepřijatelné. V tomto směru je rozhodný právě výše popsáný (a tedy značně omezený) význam konkrétního oboru činnosti pro rozsah živnostenského oprávnění k výkonu živnosti volné. Tento rozsah je z hlediska zákonné konstrukce nastaven tak široce, že by případné (částečné) zrušení oprávnění k výkonu živnosti volné jen ve vztahu k některým oborům činnosti bylo fakticky bez zjevných právních důsledků pro toho, kdo se v souvislosti podnikáním dopustil úmyslného trestného činu. Mohl by totiž i nadále provozovat živnost volnou, a to především bez výslovného rizika sankce za výkon provozování živnosti v jiném oboru činnosti, než ohlásil (srov. též § 61 odst. 3 živnostenského zákona). To by však zcela nepochybně bylo v přímém rozporu se smyslem požadavku zákona na bezúhonnost podnikatele, jak plyne z § 6 citovaného shora.

[25] V návaznosti na shora uvedené tedy lze uzavřít, že Nejvyšší správní soud se neztotožnil se stěžovatelem v tom, že je možné upřednostnit takový výklad živnostenského zákona, který by umožňoval správním orgánům zrušit živnostenské oprávnění pro živnost volnou pouze ve vztahu k některým konkrétním oborům činnosti dle přílohy č. 4 k tomuto zákonu.

[26] Nejvyšší správní soud nesouhlasí ani s tím, že by stěžovatelem zmiňovaná ustanovení živnostenského zákona byla protiústavní (konkrétně v rozporu s čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

[27] V tomto směru lze předně připomenout, že možnost zákonného omezení práva podnikat předpokládá samotná Listina (čl. 26 odst. 2) a výslovně k § 6 živnostenského zákona takové omezení připouští i Ústavní soud (nález ze dne 7. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 35/08). Judikatura Nejvyššího správního soudu, která se týkala rušení živnostenských oprávnění (k výkonu především jiné živnosti než volné) vytýčila hranice pro posuzování bezúhonnosti. Bezúhonnost podle § 6 odst. 2 živnostenského zákona je koncipována úžeji než bezúhonnost podle obecných předpisů trestního práva (rozsudek NSS ze dne 27. 3. 2023, č. j. 3 As 230/2022-28, bod 14). Otázku, jestli má trestná činnost takovou souvislost s podnikáním (nebo předmětem podnikání), že způsobuje ztrátu bezúhonnosti ve smyslu živnostenského zákona, je třeba zodpovědět v kontextu konkrétní věci a živnostenského oprávnění. Výklad, podle kterého by trestný čin spáchaný v souvislosti s některou z podnikatelských činností osoby byl automaticky důvodem pro zrušení všech jejích živnostenských oprávnění, totiž neúměrně zasahuje do práva na podnikání podle čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (rozsudek NSS č. j. 9 As 229/2014-36, body 35 a 36). Správní orgány se tak musejí zabývat tím, zda má trestná činnost živnostníka dostatečnou souvislost s konkrétní živností (rozsudek NSS ze dne 23. 2. 2024, č. j. 5 As 311/2022-17, bod 25).

[28] Některá z těchto východisek, která mají návaznost právě i na ústavní rozměr práva na podnikání, nyní ve své argumentaci zdůrazňuje i stěžovatel. Napadený rozsudek v nyní projednávané věci a stěžovatelem uváděná ustanovení živnostenského zákona však s nimi podle Nejvyššího správního soudu nejsou v rozporu. Stěžovateli lze přisvědčit v tom, že novela živnostenského zákona provedená zákonem č. 130/2008 Sb. s účinností od 1. 7. 2008

sloučila různé živnosti volné do jedné s jednotlivými obory. Podle důvodové zprávy se tato změna zavedla pro „*zjednodušení přístupu do podnikání*“ a snížení počtů úkonů a návštěv na živnostenských úřadech. Ve stejném duchu byla vedena také poslanecká rozprava, v níž ministr průmyslu a obchodu prohlásil, že „*dělit volné živnosti na jednotlivé je logický nesmysl*“ (viz stenografický zápis 23. schůze Poslanecké sněmovny ČR ze dne 28. 11. 2007). Úmyslem zákonodárce tedy bylo právě snížení byrokratické zátěže pro podnikatele a rozvolnění podnikatelského prostředí. Lze důvodně předpokládat, že právě to je objektivním účelem zákona, vůči jehož stávající konstrukci se nyní stěžovatel vymezuje. Argumentace stěžovatele v kasační stížnosti v této věci fakticky směřuje právě k úpravě obdobné té předchozí, tedy „*k zavedení živností volných (obory činnosti by ... nově odpovídaly konkrétním živnostem volným)*“ (str. 5 kasační stížnosti).

[29] Stěžovatel v kasační stížnosti z hlediska ústavnosti konkrétně zpochybňuje § 25 odst. 2 a § 28 odst. 1 živnostenského zákona. Jakkoliv by jistě z pohledu nynějšího stěžovatele byla výhodnější právní úprava považující jednotlivé obory činnosti spadající pod živnost volnou za samostatná oprávnění, z obsahu těchto (shora citovaných) ustanovení a ze shora předestřené smyslu a cíle právní úpravy, jež zavedla jednu volnou živnost, však podle Nejvyššího správního soudu dovozovat protiústavnost nejde. Lze naopak mít za to, že taková zákonná úprava výkon práva na podnikání ve svém důsledku v řadě ohledů zjednodušuje, rozšiřuje a je vůči němu vstřícnější. S ohledem na odlišné zákonné podmínky provozování živností řemeslných či vázaných se pak nelze ztotožnit ani se stěžovatelem zmiňovanou neodůvodnitelnou nerovností mezi zmíněnými živnostmi. Nejvyšší správní soud tedy zcela ve shodě s městským soudem v nynější věci ani neshledal důvod k postupu podle § 95 odst. 2 Ústavy.

IV. Závěr a náklady řízení

[30] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud neshledal žádnou z uplatněných kasačních námitek důvodnou. Neztotožnil se ani s přesvědčením stěžovatele o protiústavnosti jím označených ustanovení, tedy ani nepředkládal věc Ústavnímu soudu. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[31] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. dubna 2026

Milan Podhrázký
předseda senátu